

Sygnatura akt VI Ka 496/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **15 grudnia 2020** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Dariusz Prażmowski (spr.)

Sędziowie Marcin Schoenborn

Arkadiusz Łata

Protokolant Sylwia Sitarz

przy udziale Mateusza Zdanowskiego

Prokuratora Prokuratury Rejonowej w C.

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2020 r.

sprawy **T. C. (1) (poprzednio T. C. (2))**,

ur. (...) w K., syna M. i E.

oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 23 marca 2020 r. sygnatura akt III K 4/19

na mocy art. 437 kpk i art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 496/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1.CZEŚĆ WSTĘPNA		

0.1.Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 23 marca 2020 r. sygn. III K 4/19

0.1.Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.1.Granice zaskarżenia**0.0.1.Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.0.1.Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.1.Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

**1.Ustalenie faktów w związku z dowodami
przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy**

o.1.Ustalenie faktów

o.o.1.Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
o.o.1.Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

o.1.Ocena dowodów

o.o.1.Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

o.o.1.Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów	

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

1.STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia, polegający na wyrażeniu poglądu, że dowody ujawnione na rozprawie i ustalone na ich podstawie okoliczności nie są wystarczające do uznania oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu aktem oskarżenia przestępstw, jakkolwiek prawidłowa analiza całokształtu ustalonych okoliczności przedmiotowego zdarzenia, zwłaszcza właściwa ocena zeznań pokrzywdzonych i świadków, sytuacji majątkowej firmy (...) Sp. z o. o. i posiadania zaplecza do realizacji przyjętych zobowiązań oraz zachowania i sposobu postępowania oskarżonego prowadzi nieodparcie do przeciwnego wniosku.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Należy wskazać, iż na sędzie orzekającym spoczywa obowiązek oparcia ustaleń faktycznych na całokształcie materiału		

dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej, przy czym sąd ten ma obowiązek mieć na względzie wszystkie okoliczności ujawnione i istotne dla sprawy, co ma szczególne znaczenie, gdy pomiędzy poszczególnymi relacjami zachodzą istotne różnice, winien różnice te i sprzeczności wyjaśnić. Przy gromadzeniu i ocenie dowodów sąd orzekający obowiązany jest uwzględniać okoliczności przemawiające za i przeciw oskarżonemu a nadto dokonać ich oceny z zachowaniem wskazań wynikających z art. 7 k.p.k. przy czym przesłanki na których oparł sąd orzekający ocenę dowodów muszą znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku, który jest dokumentem sprawozdawczym, w którym w sposób uporządkowany przedstawiony musi być wynik z narady z dokładnym wskazaniem jakie fakty i dlaczego sąd uznał za udowodnione, jak ocenił poszczególne dowody, dlaczego jednym dowodom walor wiarygodności przydał, a innym go odmówił.

W niniejszej sprawie standardy te nie zostały zachowane w ponownym postępowaniu.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wskazał, że dał wiarę w całości zeznaniom świadków W. N., K. J., Z. S., M. S., K. K. i B. B.. Pokrzywdzeni byli zmuszeni do zatrudnienia innych podmiotów celem wykończenia prac, wobec zaprzestania pracy przez oskarżonego, więc jest oczywiste, że czują się oszukani. Jednakże wskazał, iż oskarżony rozpoczął wykonywanie prac i początkowo prace postępowały terminowo. Niewątpliwie oskarżony we wszystkich trzech przypadkach

nie wywiązał się z umowy i zaprzestał wykonywania prac budowlanych, co skutkowało koniecznością zatrudnienia kolejnych podmiotów, niemniej jednak nie można przyjąć, iż w chwili zawierania umów oskarżony zamierzał się z nich nie wywiązać. Na wszystkich trzech budowach rozpoczął prace, które przez kilka miesięcy były wykonywane.

Wskazał nadto Sąd Rejonowy w uzasadnieniu, iż pokrzywdzeni nie mieli zastrzeżeń co do działań oskarżonego.

Wskazane frazy uzasadnienia wyroku stanowią powtórzenie tez poprzednio sporządzonego w sprawie uzasadnienia, choć nie dosłownie. Nie są jednak trafne, a co więcej wynikałoby z tez zawartych w uzasadnieniu, iż Sąd I instancji w ogóle zignorował kwestie podniesione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 16 kwietnia 2013 r. oraz następnie w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 13 listopada 2018 r. a dotyczące ustalenia sytuacji ekonomicznej oskarżonego. Sąd Rejonowy co prawda przeprowadził dowód z dokumentacji kancelarii komorniczych, między innymi wskazującej na toczenie się w 2007 i 2008 roku 15 postępowań egzekucyjnych wobec firmy oskarżonego, z czego część tytułów egzekucyjnych dotyczyła roku 2006, jednak w ogóle nie ocenił tej dokumentacji i wpływu toczących się postępowań na sytuację ekonomiczną oskarżonego. Podniesienie przez Sąd jako argumentu ekskulpującego oskarżonego co do niewykonania przez oskarżonego prac faktu utraty płynności finansowej jest wadliwe

skoro Sąd powodów utraty tejże płynności w ogóle nie badał.

Podobnie nieskuteczne (i wadliwe logicznie) jest powoływanie na zadowolenie pokrzywdzonych z prac gdy świadek W. N. wskazuje, iż prace te początkowo były wykonywane, ale już na początku grudnia 2007 roku zorientował się, że nie zostaną wykonane w terminie i domek nie będzie gotowy do końca 2007 r. (karta 607). Mając na uwadze iż z tym pokrzywdzonym najwcześniej została zawarta umowa i po 2 miesiącach już wiedział on że będzie kłopot z jej terminowym wykonaniem, to trudno argumentować iż dopiero w marcu 2008 roku oskarżony zaprzestał wykonywania prac i wtedy dopiero miałyby zajść jakieś nadzwyczajne okoliczności, które powodowały utratę płynności finansowej i niemożność ukończenia prac. Ponadto Sąd nie ocenił w ogóle racjonalności twierdzeń oskarżonego co do zawieranych umów. Skoro bowiem oskarżony zatrudniał niewielką liczbę pracowników (4–5 osób) i to tylko w ramach ustnych umów, to czym innym było zawarcie umowy na remont jednego domku w październiku 2007 r. i początkowe wywiązywanie się z prac, a czym innym zawarcie kolejnych umów na remont kolejnych 2 domków w tym samym czasie przy braku zwiększenia ilości osób, które te trzy remonty miałyby wykonywać i to terminowo. Tym samym ocenić należało (tak jak wskazano to we wcześniejszych uzasadnieniach Sądu Okręgowego) zobowiązanie się oskarżonego do wykonaniu kolejnych prac i pobierania kolejnych zaliczek na te prace, przy braku zwiększenia liczby osób które prace te miały wykonywać.

<p>Tym samym nie wypełniono zaleceń Sądu Okręgowego poprzednio uchylającego wyrok, w których wskazano na konieczność poczynienia ustaleń w tym zakresie.</p> <p>W tym zakresie do wydania wyroku doszło z ewidentnym naruszeniem przepisu art. 442 § 3 k.p.k. oraz art. 366 § 1 k.p.k.</p>		
Wniosek		
<p>O uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Braki postępowania dowodowego prowadziły do błędnych ustaleń faktycznych zaś konieczne jest wypełnienie zaleceń Sądu Odwoławczego poprzednio uchylającego wyrok.</p> <p>Postępowanie dowodne jest niepełne, zaś częściowo tok rozumowania Sądu I instancji wskazany w motywach wyroku jest alogiczny i powierzchowny, nie uwzględniający części materiału dowodowego. Przyjmuje się, że przesłanki na których oparł sąd orzekający ocenę dowodów muszą znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku, które jako dokument sprawozdawczy powinno przedstawiać dokładne wskazanie jakie fakty i dlaczego sąd uznał za udowodnione, jak ocenił poszczególne dowody, dlaczego jednym dowodom walor wiarygodności przydał, a innym go odmówił. Spełnienie powyższych</p>		

wymogów - wynikających z prawidłowej wykładni art. 424§1 i 2 k.p.k. - jest warunkiem możliwości dokonania przez sąd odwoławczy kontroli słuszności rozumowania Sądu I instancji i zgodności tegoż z materiałem dowodowym.

Podkreślić należy, iż wprowadzenie sporządzenia uzasadnień na formularzu (art. 99a k.p.k.) w żaden sposób nie zmieniło zasad sporządzenia uzasadnień i wymagań w tym zakresie wynikających z przepisów procesowych, zaś konieczność odniesienia się do przeprowadzonych dowodów, ich oceny i skutków dla przyjętego stanu faktycznego jest również wymogiem zapewnienia stronom możliwości kontroli sposobu rozumowania sądu orzekającego.

1.OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
4.1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
1.ROZSTRZYGNIĘCIE ODWOŁAWCZEGO	SĄDU
0.1.Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
0.1.Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	

5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

0.1.Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.0.1.Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
<p>Powodem uchylecia wyroku była niepełność postępowania dowodowego oraz wadliwe rozumowanie Sądu I instancji. W ponownym postępowaniu właściwie zgromadzony materiał dowodowy powinien być przez Sąd poddany wnikliwej ocenie, zgodnie z zasadami swobodnej oceny dowodów jak i zasad logicznego rozumowania, pozwalającej na ustalenie, bądź wykluczenia istnienia przesłanek odpowiedzialności oskarżonego w zakresie zarzucanego mu przestępstwa. Wyniki analizy materiału dowodowego przez Sąd I instancji powinny zaś znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku, zgodnie z treścią art. 424 §1 i 2 k.p.k. oraz uwzględnieniem wszystkich</p>		

dowodów przeprowadzonych w toku rozprawy głównej, wraz z oceną tych dowodów.		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
<i>o.o.1.Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</i>		
Konieczność odniesienia się do kwestii zaleconych przy uprzednim uchyleniu wyroku, gdzie wskazano iż nieodzowna będzie ocena sytuacji ekonomicznej oskarżonego w oparciu o dokumenty, dzięki którym będzie mógł ustalić sytuację ekonomiczną spółki oskarżonego w czasie realizacji umów o wykonanie robót remontowo – budowlanych, dokonując oceny czy i na ile ustalona kondycja tego podmiotu zwiększała ryzyko, jakim było obarczone zawieranie bądź późniejsza realizacja umów z tym podmiotem, a tym samym doprowadzić do dokonania ustalenia, że zatajenie określonego stanu rzeczy przed kontrahentami realizowało znamię wprowadzenia w błąd bądź późniejszego wyzyskania błędu, skutkującego niekorzystnym rozporządzeniem mieniem w postaci wpłaty określonych zaliczek przez pokrzywdzonych. Mając dopiero tak		

skompletowany materiał dowodowy Sąd Rejonowy będzie mógł ustalić z całą pewnością czy niewykonanie określonych przez pokrzywdzonych prac budowlanych było wynikiem okoliczności nieprzewidzianych przez oskarżonego w momencie zawierania umów, mając jednak na uwadze nadal taką to możliwość, iż zamiar niewywiązania się z ich warunków mógł pojawić się u oskarżonego dopiero później – w okresie pobierania kolejnych zaliczek na poczet prac budowlanych, które nawet nie zostały rozpoczęte. W takiej sytuacji oczywiście wartość mienia, którym pokrzywdzeni rozporządzili na wykonanie tych prac winna być pomniejszona o dodatkowe wydatki poniesione przez nich jedynie na usunięcie wad, jak wskazywał to już wcześniej Sąd Okręgowy w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 16 kwietnia 2013 r. oraz następnie w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 13 listopada 2018 r.

0.1. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

1. Koszty Procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

Z uwagi na uchylenie wyroku nie orzekano o kosztach sądowych.

1. PODPIS

0.1.Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Oskarżyciel publiczny		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 23 marca 2020 r. sygn. III K 4/19		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana